

Aktualių apžvalga (2020 m. balandžio 24 d. – gegužės 3 d.)

Kazachstanas

COVID-19:

Nors koronaviruso infekcijos plėtra šalyje nevyksta eksponentine progresija, skubotų sprendimų dėl priemonių švelninimo daroma nebus – teigė šalies Prezidentas K-Ž. Tokajevas. Dėl šios priežasties, nepaprastoji padėtis Kazachstane pratęsta iki gegužės 11 d. Artimiausiu metu, šalies Vyriausybė kartu su nacionaliniu banku žada parengti išsamų ekonominio augimo atkūrimo veiksmų planą.

Balandžio 29 d. buvo priimtas sprendimas nuo gegužės 4 d. leisti atnaujinti veiklą tam tikriems paslaugų sektoriams. Sąrašas apima ne maisto prekių parduotuves iki 500 m² iki 17 val., fotostudijas, gėlių parduotuves, kirpyklas, medicinos centrus ir odontologijos klinikas, nekilnojamojo turto kompanijas, reklamos agentūras, teisininkus, notarus, draudimo bendroves, lombardus bei keityklas.

Vokietijos Raudonasis Kryžius teiks pagalbą kovoje su pandemijos plitimu Kazachstane, Kirgizijoje ir Tadžikistane. Kaip praneša Vokietijos ambasada Nur Sultane, 200 tūkst. EUR vertės regioninį projektą finansuoja Vokietijos užsienio reikalų ministerija. Projektą numatoma įgyvendinti glaudžiai bendradarbiaujant su Kazachstano, Kirgizijos ir Tadžikistano nacionalinėmis Raudonojo Pasmėnulio organizacijoms.

Tadžikistane buvo užregistruoti pirmieji du koronavirusu užsikrėtusių piliečių mirties atvejai. Oficialiais Tadžikistano sveikatos apsaugos ministerijos duomenimis, užsikrėtusiųjų skaičius šią akimirką viršija 70 žmonių. Pirmieji infekcijos atvejai Tadžikistane buvo nustatyti balandžio 30 d.

Vidaus politika:

Balandžio 24 d. pirmasis Kazachstano prezidentas N. Nazarbajevas surengė Saugumo tarybos posėdį vaizdo konferencijos būdu. Posėdžio metu aptarti strateginiai kovos su koronaviruso infekcijos plitimu klausimai, taip pat ekonomikos atgaivinimo perspektyvos bei pagrindiniai išėjimo iš krizės žingsniai. N. Nazarbajevas pažymėjo kylančią ekonominio nuosmukio grėsmę globaliu mastu, pažymėdamas, kad artimiausiu metu visos pasaulio valstybės susidurs su sunkiais išbandymais – Kazachstanas šiuo atveju nėra išimtis. Dėl to itin svarbu, kad Kazachstane būtų veiksmų imtųsi jau šiandien. „Turime suprasti, kad ekonominius prioritetus peržiūrės visos regiono valstybės. Mūsų pagrindiniu prioritetu – galimybė patenkinti kuo daugiau šalies poreikių savarankiškai.“ – teigė N. Nazarbajevas.

Kazachstano prezidento K-Ž. Tokajevo įsakymu iš Senato – aukštesniųjų parlamento rūmų – pirmininkės pareigų buvo atleista D. Nazarbajeva. Sprendimo priežastys nėra nurodomos. Senato pirmininkės postą D. Nazarbajeva užėmė nuo 2019 m. pavasario. Pažymėtina, kad pagal Konstituciją, būtent Senato pirminkas perima Kazachstano prezidento pareigas, šiam mirus, atsistatydinus arba kitaip tapus neveiksniu. Taip pat verta pastebėti, jog žinia apie D. Nazarbajevos atstatydinimą pasirodė ne darbo dieną.

Ekonomika:

Balandžio 27 d., buvo išplatintas Kazachstano prezidento K-Ž. Tokajevo pranešimas apie koronaviruso infekcijos padarinius šaliai bei priimtus sprendimus siekiant suvaldyti situaciją. Pranešime teigiama, jog socialiniam ir ekonominiam stabilumui užtikrinti buvo patvirtinti du paramos priemonių paketai, kurių pagrindu finansinė parama buvo suteikta daugiau nei 4 mln. šalies piliečių. Paramos maistu rinkiniai perduoti daugiau nei 570 tūkst. piliečių (planuojama pasiekti 1,1 mln. piliečių). Kazachstane pakanka maisto produktų, jų prieinamumas yra nuolat

vertinamas, būtinausių produktų kainos reguliuojamos. Be to, virš 1,6 mln. piliečių ir apie 11 tūkst. smulkių ir vidutinių verslų gavo leidimus atidėti paskolos išmokėjimą. Mokestinės lengvatos pritaikytos daugiau nei 700 tūkst. įmonių. Stimuliuojamas ir žemės ūkio sektorius – pavasariniams lauko darbams biudžete numatyta 200 mlrd. KZT (466 mln. USD). Apibendrinus, piliečiams ir verslui skirtą finansinę paramą, suma sudarė arti 6 trln. KZT (14 mlrd. USD).

Susisiekimo sektorius:

Gegužės 1 d. pradėjo veikti Nur Sulatano ir Almatos oro uostai – atnaujinti keleiviniai skrydžiai tarp šių miestų. Reiskus vykdys aviakompanijos Air Astana, SCAT ir Qazaq Air. Valdžios nurodymu, siekiant pažaboti COVID–19 plitimą, bus vykdoma griežta keleivių sanitarinė kontrolė. Aviakompanijoms nurodyta keleivių sodinimą organizuoti taip, kad tarp sėdinčiųjų būtų išlaikomas atstumas, tai yra orlaivius užpildyti ne daugiau negu 50 proc. Be to, į oro uostus bus įleidžiami tik keleiviai, kurie pateiks pažymą apie neigiamą COVID-19 testą. Pažyma turi būti išduota ne vėliau nei prieš septynias dienas. Planuojama, jog nuo gegužės 1 dienos bus vykdomi 4 reisai maršrutu Nur Sultanas – Almata, taip pat, artimiausiomis dienomis planuojami atidaryti reisus į Pavlodarą, Semejį ir Atyrau.

Per 2020 m. I ketvirtį Kazachstano Transporto komiteto transporto kontrolės tarnyba patikrino 28032 krovines transporto priemones. Tarp patikrintų nustatyta 219 užsienio šalių automobilių, pažeidusių leidimų vežti krovinius tvarką. Buvo nustatytos 827 perkrautos transporto priemonės.

Parengė:

Gytautas Jundzila, transporto atašė

Edgaras Jelanskis, atašė